

Recenzja podręcznika „WSPÓŁCZESNA PROTETYKA STOMATOLOGICZNA – podstawy teoretyczne i praktyka kliniczna” autorstwa prof. *Stanisława Majewskiego*

Na przestrzeni ostatnich lat nastąpił ogromny postęp co do możliwości diagnostycznych, terapeutycznych i materiałowych w protetyce stomatologicznej. I tak m.in. osiągnięcia w zakresie implantologii i technologii materiałowych, a w tym zastosowanie systemów komputerowych do projektowania i wytwarzania konstrukcji protetycznych, zrewolucjonizowały dotychczasową protetykę stomatologiczną, zarówno w jej części techniczno-laboratoryjnej, jak też w odniesieniu do praktyki klinicznej.

Uwzględnienie tych osiągnięć w nauczaniu przed- i podyplomowym, a w konsekwencji w praktyce leczenia protetycznego, stało się potrzebą chwili. Na to właśnie pilne zapotrzebowanie najtrafniej odpowiada opracowanie książkowe prof. *Stanisława Majewskiego*. Jest to nowoczesny podręcznik akademicki stanowiący nowe ujęcie zarówno podstaw teoretycznych, jak i zagadnień dotyczących praktyki klinicznej oraz technologii materiałowych i techniki dentystrycznej, z uwzględnieniem aktualnych programów nauczania i praktyki specjalistycznej w tej dziedzinie. Oryginalnym aspektem merytorycznym treści wydanego podręcznika jest taki dobór tematyki, gdzie Autor w pierwszym rzędzie kładzie nacisk na rozpoznanie problemu zdrowotnego pacjenta i następnie dostosowanie konstrukcji protetycznych do realizacji celu zdrowotnego.

Edukacyjna wartość podręcznika polega na doskonale tematycznie dobranej treści rozdziałów, które w części wstępnej wprowadzają

czytelnika w taki zakres wiedzy teoretycznej, która jest niezbędna do zrozumienia istoty protetyki stomatologicznej, zarówno w jej części klinicznej, jak też technologii laboratoryjnego wykonawstwa uzupełnień protetycznych. W szczególności cenne pod względem dydaktycznym są następujące treści wyróżniające to opracowanie spośród dotychczas dostępnych, tj.: jednoznaczne zdefiniowanie pojęć w zakresie gnatofizjologii, norm okluzji i funkcji układu stomatognatycznego oraz dogłębna analiza wzajemnych powiązań czynności narządu żucia z systemami ogólnoustrojowymi, zarówno w warunkach fizjologicznych, jak też w stanach chorobowych.

Część druga podręcznika zawiera kompleksowo ujęte i logicznie po sobie następujące zagadnienia, dotyczące praktyki klinicznej w rehabilitacji protetycznej pacjentów, począwszy od metod diagnostycznych i wskazań do leczenia protetycznego, poprzez planowanie leczenia i zabiegi przygotowawcze, a następnie procedury zabiegowe i możliwości rekonstrukcji protetycznej – z uwzględnieniem najnowszych w tym zakresie osiągnięć współczesnej nauki i praktyki klinicznej. Wyrazem nowoczesności w doborze tematyki tego podręcznika jest min. obszerny rozdział poświęcony implantoprotetycznej metodzie rekonstrukcji uzębienia, na bazie śródkostnych wszczepów filarowych, świadczącej o tendencjach rozwojowych współczesnej protetyki stomatologicznej – w czym Autor ma bogaty własny dorobek

naukowy i długoletnie doświadczenie kliniczne.

Część trzecia obejmuje współcześnie ujęte zagadnienia dotyczące etiopatogenezy i leczenia protetycznego w przypadkach diagnostycznie i terapeutycznie trudnych, wymagających postępowania interdyscyplinarnego. W oparciu o najnowsze doniesienia naukowe Autor wyjaśnia kluczową rolę czynników psychospołecznych w etiologii i leczeniu zaburzeń morfologiczno-czynnościowych układu stomatognatycznego – będących narastającym problemem pacjentów i współczesnej protetyki stomatologicznej.

W części czwartej, będącej dopełnieniem kompleksowo rozumianej współczesnej protetyki stomatologicznej, Autor przedstawia kliniczne aspekty techniki laboratoryjnej oraz nowe technologie wykonawstwa uzupełnień protetycznych. Na szczególne podkreślenie zasługuje opracowanie i umieszczenie w tej części podręcznika rozdziału, dotyczącego tkankowej reaktywności na protezy i materiały protetyczne, tym bardziej cenne, bo będące wynikiem własnych badań klinicznych i eksperymentalnych Autora. Zagadnienia te, podobnie jak i zawarte w książce mikrobiologiczne aspekty leczenia protetycznego, są kluczowe dla zrozumienia etiopatogenezy zmian patologicznych w zakresie tkanek jamy ustnej i zdrowotnych problemów jakie mogą wystąpić u pacjentów użytkujących uzupełnienia protetyczne.

Podręcznik jako całość stanowi doskonały zbiór nowoczesnej wiedzy teoretycznej i praktycznej, zilustrowany rysunkami i zdjęciami znakomicie tłumaczącymi i ułatwiającymi

zrozumienie konkretnych treści i procedur kliniczno-laboratoryjnych współczesnej protetyki stomatologicznej. Opracowanie jest bardzo dobrze zredagowane dydaktycznie, a przez to posiadające uniwersalną przydatność jako podręcznik akademicki dla: studentów stomatologii, lekarzy specjalizujących się w protetyce stomatologicznej, lekarzy praktyków oraz techników dentystycznych. Należy podkreślić, że podręcznik jest napisany zgodnie z aktualnym programem nauczania przed- i podyplomowego. Niewątpliwym atutem dydaktycznym wyróżniającym to opracowanie jest przekazanie czytelnikowi informacji jednoznacznych potwierdzonych badaniami naukowymi i długoletnimi obserwacjami klinicznymi wielu uznanych autorytetów w tej dziedzinie, do których zalicza się także Autor tego podręcznika.

Tekst – napisany przejrzysto z zachowaniem właściwej chronologii, z wyeksponowaniem treści najważniejszych – zawiera najbardziej aktualne i obowiązujące trendy w protetyce stomatologicznej, zarówno co do teorii, jak też dotyczące konkretnych metod leczenia protetycznego i najnowszych technologii laboratoryjnych. Dodatkowym, walorem dydaktycznym podręcznika jest opatrzenie każdego rozdziału hasłowym streszczeniem, zestawem pytań kontrolnych i wykazem polecanych lektur uzupełniających oraz to, że wydany został również w wersji elektronicznej (Elsevier Urban&Partner 2015) co znakomicie ułatwia szybki dostęp do jego treści drogą internetową.

Prof. dr hab. *Elżbieta Mierzwińska-Nastalska*
Katedra Protetyki Stomatologicznej WUM